

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3266/2023. (VI. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bpkf.10.823/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. N. Nagy István ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Indítványában a Fővárosi Törvényszék 10.Bpk.197/2021/4. számú végzése, valamint a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bpkf.10.823/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] A Köztársasági Elnök KEH/01104-2/2021. számú határozatával 2021. április 6. napján a Fővárosi Törvényszék 10.B.757/2017/20. és a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.236/2018/11. számú ítéletével az indítványozóval szemben kiszabott 10 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztést 5 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatta.
- [4] A Fővárosi Törvényszék 10.Bpk.101/2021/17. számú 2021. június 16. napján kelt és – a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.10.674/2021/3. számú határozata folytán – 2021. augusztus 5. napján jogerőre emelkedett összbüntetési ítéletével a fenti alapítéletekkel kiszabott szabadságvesztéseket – figyelembe véve a Köztársasági Elnök határozatában foglaltakat – összbüntetésbe foglalta, melynek tartamát 5 év 4 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésben határozta meg.
- [5] Az indítványozó a 10.Bpk.101/2021. számon folyamatban volt összbüntetési eljárás során fordult indítvánnyal a bírósághoz, melyeket a bíróság tartalma szerint, egyszerűsített felülvizsgálati indítványként bírált el.
- [6] A Fővárosi Törvényszék egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban meghozott 10.Bpk.197/2021/4. számú végzésében az indítványozó által 2018. június 6-tól 2019. április 25-ig házi őrizetben, illetve bűnügyi felügyeletben töltött időt akként számította be a végrehajtási kegyelem folytán öt év tartamú és fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztésbe, hogy egynapi szabadságvesztésnek három nap házi őrizetben, illetve bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg. Egyebekben az indítványozó és a védő által benyújtott egyszerűsített felülvizsgálati indítványokban foglaltakat elutasította. Indokolásában hangsúlyozta, hogy a kegyelem egy jogszabályok által pontosan meghatározott és szabályozott jogintézmény, amely nem arra szolgál, hogy a korábbi jogerős ítéletek rendelkezéseit utóbb módosítani lehessen. A kegyelmi jogkör gyakorlója magában a kegyelmi határozatban dönthet arról, hogy a különös méltánylást érdemlő körülmények okán mennyiben módosítja, enyhíti a kiszabott szankciót, tehát a Köztársasági Elnök a határozatában dönthetett volna úgy, hogy a szabadságvesztés tartama és fokozata mellett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját is megváltoztatja és az úgynevezett feles kedvezményben részesíti az indítványozót, erre azonban nem került sor. Kiemelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy nincsen törvényes lehetőség arra, hogy az indítványozó által fegyház fokozatban már letöltött időszak „átváltására” sor kerüljön; a fegyház fokozat megállapítása nem a kitöltés megkezdésének időpontjára visszaható hatályú. Az elsőfokú bíróság szerint e tekintetben a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény a továbbiakban: Bv. tv.) 30. § (1)–(2) bekezdése egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz.
- [7] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bpkf.10.823/2021/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta azzal, hogy az indítványozó által bűnügyi felügyeletben töltött idő befejező napját 2019. január 29-re pontosította. A fentiekén túl az indítványozó által 2019. április 25. és 2021. április 14. között

fegyház végrehajtási fokozatban töltött időtartamnak a fogház végrehajtási fokozatban töltendő szabadságvesztésbe történő „átszámítását” és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés fele részének kitöltését követő napban történő megállapítását célzó indítványokat tekintette elutasítottnak. A másodfokú bíróság kimondta, hogy a végrehajtási kegyelmet megelőzően az indítványozó által fegyház végrehajtási fokozatban töltött időnek az immár fogház fokozatban letöltendő szabadságvesztésbe történő „átszámítására” nincs törvényes lehetőség. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben, hogy a kegyelmi határozatnak a végrehajtási fokozat enyhítésére (fegyházról fogházra) vonatkozó rendelkezése nem visszaható hatályú, az a Bv. tv. 30. § (2) bekezdés alapján kizárólag a még végre nem hajtott szabadságvesztésre vonatkozik. Hangsúlyozta azt is, hogy az alapügyben eljáró bíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján törvényesen rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról; kiemelve, hogy sem az alapügyben eljáró bíróság, sem a kegyelmi kérelemről döntő köztársasági elnök nem látott okot a feltételes szabadságra bocsátás tekintetében az indítványozó felülvizsgálati indítványában hivatkozott „feles” kedvezmény [Btk. 38. § (3) bekezdés] alkalmazására.

- [8] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, melyben a Fővárosi Törvényszék 10.Bpk.197/2021/4. számú végzése, valamint a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bpkf.10.823/2021/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírósági határozatok az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését sértik.
- [9] Alkotmányjogi panaszában azt sérelmezte, hogy az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás során nem került sor a már letöltött szabadságvesztés büntetése átszámítására, a fegyházban letöltött büntetést nem váltották át a köztársasági elnök által meghatározott fogház fokozatra a végrehajtási fokozatok közti különbségek figyelembevételével. Az indítványozó álláspontja szerint a kegyelmi döntés folytán egy olyan új helyzet állt elő, melyre vonatkozóan konkrét jogszabályi rendelkezés nem volt, így mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenes helyzet áll fenn. Érvelése szerint esetében analógiaként a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) a kényszerintézkedéseknek a szabadságvesztés büntetésbe való beszámítására vonatkozó rendelkezéseit kellett volna alkalmazni, és ennek figyelembe vételével a már fegyházban letöltött szabadságvesztést fogház fokozatra kellett volna átszámítani. Minthogy erre nem került sor, az indítványozó jogorvoslat-hoz való joga is sérült.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] 4.1. Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [12] Az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] 4.2. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat: az indítványozó – bírói döntéseket támadó – alkotmányjogi panaszában *expressis verbis* jogalkotói mulasztás megállapítását kérte.
- [14] Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján az Abtv. 46. § (1) és (2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására senki nem jogosult. Ennek megfelelően nem alkalmas az indítvány érdemi elbírálásra, ha nem tartalmaz világos kérelmet az alkalmazandó jogkövetkezményre, vagy

- olyan jogkövetkezmény alkalmazását kéri – mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítása –, amelynek indítványozására az indítványozó nem jogosult {lásd például: 3217/2015. (XI. 10.) AB végzés, Indokolás [16]–[17]; 3330/2017. (XII. 8.) AB végzés, Indokolás [19]–[20]; 3222/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [33]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság megerősítve a fenti gyakorlatát, a jelen ügyben is hangsúlyozza: az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására az indítványozó jelen ügyben sem volt jogosult.
- [16] 4.3. Az Alkotmánybíróság mindazonáltal megjegyzi: az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján eljárva kizárólag alkotmányossági szempontokat vizsgál, és tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésére és alkalmazására hivatott bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. Az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint az alkalmazott jog értelmezése a bíróságok feladata (*iura novit curia*), „[a] »jogot« végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg” {lásd például: 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]; legutóbb: 3446/2022. (X. 28.) AB végzés, Indokolás [26]}. Az Alkotmánybíróságnak csak a bírói jogértelmezés alkotmányossági szempontú vizsgálatára van hatásköre, ezért alkotmányjogi panaszt önmagában a jogértelmezés, jogalkalmazás vélt vagy valós hibájára nem lehet alapítani, alkotmányjogi panaszban a bírói jogértelmezés akkor támadható, ha az közvetlenül valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmét okozta {lásd például: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}. A jelen esetben az indítványozó sérelmét az eljáró bíróságok Bv.tv. 30. §-ának az indítványozóétól eltérő értelmezése okozta. Az, hogy a bíróság az ügyben irányadó hatályos jogszabályi rendelkezést miként alkalmazza, nem hozható összefüggésbe egyetlen, az indítványozó által felhívott Alaptörvényben biztosított joggal sem. Az Alkotmánybíróság – állandó gyakorlatának megfelelően – jelen ügyben is tartózkodik attól, hogy kizárólag törvényértelmezési aggályokról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [17] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó nem jogosult a panasznak a fenti tartalommal való előterjesztésére, ezért az alkotmányjogi panasz nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt mint nem jogosulttól származót, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2614/2022.

